

ORBITOJE TARPTAUTINĖ ĮGULA

TASS-o PRANESIMAS

1980 metų gegužės 26 dieną 21 valandą 21 minutę Maskvos laiku Tarybų Sąjungoje paleistas kosminis laivas „Sojuz-36“.

Kosminį laivą pilotuoja tarptautinė įgula: vadas du kart Tarybų Sąjungos Didvyris TSRS lakūnas kosmonautas Valerijus Kubasovas ir kosmonautas tyrėjas Vengrijos Liaudies Respublikos pilietis Bertalanas Farkašas.

Laivo „Sojuz-36“ skridimo programoje numatoma susijungti su orbitiniu kompleksu „Sallut-6“ — „Sojuz-35“ ir atlikti tyrimus bei eksperimentus kartu su kosmonautais Popovu ir Riuminu, kurie dirba orbitoje aplink Žemę nuo 1980 metų balandžio 9 dienos.

Tarptautinės įgulos skridimo metu bus daromi tolesni kosminės erdvės tyrimai, kuriuos atlieka socialistinės šalys — „Interkosmoso bendradarbiavimo programos“ dalyvės. Pagal šią programą vyko bendri skridimai, kuriuose dalyvavo Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos, Lenkijos Liaudies Respublikos, Vokietijos Demokratinės Respublikos ir Bulgarijos Liaudies Respublikos piliečiai.

Naujas kosminis tarptautinės įgulos — Tarybų Sąjungos ir Vengrijos Liaudies Respublikos piliečių — skridimas Tarybų Sąjungos laivu dar kartą ryškiai patvirtina tolesnį socialistinio integravimo plėtimą.

Kosmonautai Kubasovas ir Farkašas jaučiasi gerai. Laivo „Sojuz-36“ sistemos funkcionuoja normaliai. Laivo „Sojuz-36“ įgula dirba pagal numatytą programą.

Ir akėčiomis, ir herbicidais

Vėlokai šiomet pradžioje sunkios „Svyturio“ kolūkio žemės. Tačiau šio kolūkio mechanizatoriai per trumpą laiką pasėjo vasarųjų bei runkelių ir dabar rūpestingai prižiūri pasėlius.

Pirmiausia traktorininkai Petras Mieliauskas ir Albinas Stankevičius nupursė herbicidų mišiniais visus 280 ha žiemkenčių. Į kviečiams skirtą herbicidų skiedinį buvo įmaišyta ir fundazolo, apsaugancio šiuos javus nuo ligų. Tie patys mechanizatoriai fenošanu ir eptanu nupursė cukrinių bei pašarinių runkelių pasėlius. Šiandien, jei bus giedra, įjedu simazinu purkš dir-

vą, kurioje pasėti kukurūzai. Vandenį purškėjams pristato vairuotojas Povilas Miskeliūnas. Artimiausiomis dienomis purškimo agregatai bus nukreipti į ankščiau- siai sudyguosio vasarajaus laukus.

Kolūkyje nuakėti prieš sudygstant visi grūdams akirto vasarajaus pasėliai — 425 hektarai, o 70 ha cukrinių runkelių bei 20 ha pašarinių šakniavaisių nuakėta po 2 kartus. Čia pasidarbavo mechanizatorius Antanas Gražys ir Troškūnų KPTM praktikančiai Raimondas Medžiūolis bei Artūras Satkūnas.

D. Bartkus

DARNI DARBŲ RIKIUOTĖ

„Pirmyn į komunizmą“ kolūkio mechanizatoriai vieni pirmųjų rajone pasėjo vasarųjų ir visas silosines kultūras. Šiandien šio kolūkio traktorininkai Stasys Kulbokas ir Stasys Miskinis akėja paskutinius pasėlių hektarus.

Pašarinių runkelių pasėliai prieš sudygstant čia jau nuakėti 3 kartus.

Mechanizatorius Kostas Baranauskas pasiruošęs purkšti insekticidais linų pasėlius, kai tik juose pasirodys spragės. V. Dikčiuvienė

Komjaunimo — jaunimo talka

Gegužės 24 dienos šeštadienis LLKJS Anykščių rajono komiteto biuro nutarimu buvo paskelbtas komjaunimo — jaunimo talkos diena. Rajono kolūkių, tarybinių ūkių komjaunuoliai, jaunimas, pasitelkę dirbančiuosius bei pensininkus, talkos dieną atliko darbus, susijusius su mechanizacijos kiemu, naftos bazių, gamybinių pastatų aplinkos tvarkymu, metalo laužo rinkimu ir išvežimu.

Aktyviai komjaunimo — jaunimo talkoje triūsė Sodiniškystės tarybinio ūkio jaunimo atstovai, darbo žmonės. Čia buvo sudarytos trys grandys. Talkos dalyviai su tvarkė Pagiriuose fermų ap-

linką. Užuožeriuose gerai padirbėjo. Tvarkydami mechaninių dirbtuvių, garažų kiemus. Su ugnie praėjusį šeštadienį dirbo ir Skiemonių kolūkio žmonės, rinkdami metalo laužą, tvarkydami mechanizacijos kiemus, gamybinius objektus. Organizuotai talka vyko „Gintaro“ kolūkyje. Čia pasiskirstė į 4 brigadas žemdirbių rinko, rūšiavo ir pjaustė metalo laužą, tvarkė mechanizacijos kiemų aplinką. Tą dieną gintariečiai paruošė 16 tonų metalo laužo. „Svyturio“, Andrioniškio, „Anykščių šilelio“ ir kitų ūkių jaunimas taip pat rūpestingai padirbėjo talkos metu.

Talkos dieną konkrečią paramą talkininkams turėjo suteikti ūkių šefuojančios įmonės. Nemažą pagalbą suteikė Statybinių medžiagų kombinato, LZOT susivienijimo žmonės, talkininkavę šefuojamuose ūkuose.

Kaip informavo rajono žemės ūkio valdybos atsakingi darbuotojai, ne visur sulaukta šefų paramos. Kai kuriuose ūkiuose talka visai nebuvo organizuota. Reikiamo atgarsio komjaunimo — jaunimo talka nesusilaukė „Aušros“, Kurkių, „Vienybės“ kolūkiuose, Naujasodžio bei Staškūniškio tarybiniuose ūkiuose.

„K. d.“ Inf.

VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITES!

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

JAUNIMO GLOBOTOJŲ SĄSKRYDIS

Užvakar Anykščių kultūros rūmų salėje įvyko Anykščių rajono jaunimo globotojų sąskrydis, kuriame dalyvavo įmonių, organizacijų ir ūkių jaunimo globotojai, gamybinių kolektyvų vadovai, pirminių partinių organizacijų sekretoriai, vietos profsąjungos komitetų pirmininkai.

Sąskrydžio darbe dalyvavo LTSR Žemės ūkio ministro pavaduotojas V. SANKAUSKAS savo kalboje plačiai nušvietė respublikos ir Anykščių rajono žemės ūkio darbuotojų pasiekimus dešimtojo penkmečio metais, sprendžiamas problemas ir svarbiausius uždavinius šioms baigiamiesiems penkmečio metams. Jis šiltai pasveikino anykščių žemdirbius, tapusius 1979 metų respublikos socialistinio lenktyniavimo nugalėtojais žemės ūkio gamybinio-ekonominių rodiklių didinimo srityje, ir įteikė rajono vado-

vams Lietuvos KP Centro Komiteto, LTSR Ministrų Tarybos, Respublikinės Profesinių Sąjungų Tarybos ir LLKJS Centro Komiteto pereinamąją Raudonąją vėliavą. Jaunimo globotojų sąskrydyje pranešimą padarė LKP Anykščių rajono komiteto antrasis sekretorius D. GRABUSOVAS.

Apie jaunimo globotojų sąjūdžio vystymą darbo kolektyvuose sąskrydžio metu minėtis pasidalino rajono žemės ūkio valdybos viršininkas A. DACIULIS. Elmininkų bandomy stoties elektromentinio ūkio pirminės partinės organizacijos sekretorė R. TUNKEVICIENĖ, „Gintaro“ kolūkio profsąjungos komiteto pirmininkas A. JAKUTIS. Vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ jaunimo globotojų tarybos pirmininkas V. PETROSIUS. Statybos ir remonto valdybos mūrininkas, jaunimo globotojas

V. Cholinai. Anykščių melioracijos statybos montavimo valdybos daugiakaušio ekskavatoriaus mašinistas, jaunimo globotojas B. DAPSYS, LLKJS Anykščių rajono komiteto pirmoji sekretorė R. NAVASINSKIENĖ, Žemės ūkio darbuotojų profsąjungos rajono komiteto pirmininkas J. KRENGAUSKAS, Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato siuvėja, LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatė D. SEJONIENĖ. „Svyturio“ kolūkio pirmininkas K. ZYGAS.

Jaunimo globotojų sąskrydžio dalyviai priėmė kreipimąsi į visus Anykščių rajono darbo veteranus, kadrinius darbininkus — jaunimo globotojus.

Sąskrydyje buvo išrinkta rajono jaunimo globotojų taryba.

Už aktyvų dalyvavimą jaunimo globotojų sąjūdyje darbo veteranams — Anykščių MSMV daugiakaušio

ekskavatoriaus mašinistui Bronislavui DAPSIUI ir veltinų vėlimo fabriko darbininkui Viktorui CHOLINUI buvo įteikti LKP Anykščių rajono komiteto ir rajono LDT vykdomojo komiteto garbės raštai.

Grupelį jaunimo globotojų taip pat buvo įteikti rajono žemės ūkio valdybos ir žemės ūkio darbuotojų profsąjungos rajono komiteto, o taip pat LLKJS rajono komiteto garbės raštai.

LTSR Žemės ūkio ministro pavaduotojas V. Sankauskas įteikė pereinamąsias galėles ir diplomus atstovams žemės ūkio kolektyvų, kurių gamybos padaliniai ir darbo pirmūnai tapo 1979 metų sąjunginio ir respublikinio socialistinio lenktyniavimo nugalėtojais. Nemažai jaunimo globotojų grupelį sąskrydžio metu buvo įteiktos kolektyvų atminimo dovanos.

„K. d.“ Inf.

Rajoninio jaunimo globotojų sąskrydžio dalyvių

KREIPIMASIS

į visus rajono darbo veteranus, kadrinius darbininkus —
jaunimo globotojus

Mes, rajoninio jaunimo globotojų sąskrydžio dalyviai, susirinkę į savo sąskrydį, kreipiamės į visus rajono darbo veteranus, kadrinius darbininkus — jaunimo globotojus, ragindami aktyviai dalyvauti, ugdati jaunąją darbininkų klasę ir kolūkinės valstietijos pamainą, dar labiau išplėsti jaunimo globotojų sąjūdį.

Daugiau kaip 400 Anykščių rajono darbo veteranų ir gamybos pirmūnų — dar-

bininkų, kolūkiečių, specialistų šefuoja jaunuosius gamybinius ir sėkmingai padeda jiems kelti profesinį meistriškumą, bendrojo išsilavinimo lygį, gilinti politines ir ekonomines žinias, ugdyti aukštą komunistinį sąmoningumą, meilę savo profesijai, skatina jausti atsakomybę už gamybines ir darbo drausmės bei pavyzdinės viešosios tvarkos stiprinimą.

Keliant jaunimo profesinį meistriškumą, skiepiant jaunimo atstovams aukštąsias idėjas ir moralines savybes, teigiamą darbą atliko vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ meistras Vladas Malinauskas. Anykščių melioracijos statybos montavimo valdybos daugiakaušio ekskavatoriaus mašinistas Bronislavas Dapsys, vėlimo fabriko „Spartakas“ techninio veltinio formuotoja Jadvyga Girskienė, Statybos remonto valdybos mūrininkų brigados brigadininkas Vladas Petuchovas, „Anykščių šilelio“ kolūkio traktorininkas Albinas Strazdas, „Atžalyno“ kolūkio tekintojas-suvirintojas Mykolas Norkūnas, „Svyturio“ kolūkio karvų melžėja Ona Šiaučūnienė ir daugelis kitų.

Rajono darbo kolektyvai siekia deramai, naujomis darbo dovanomis sutikti Tarybų valdžios atkūrimo Lie-

tuvoje 40-metį ir TSKP XXVI suvažiavimą. Pirmosios lenktyniaujančių greto-se žengla geriausį darbininką ir kolūkiečią. Jaunimo globotojai. Jie ne tik sėkmingai vykdo savo gamybines užduotis ir socialistinius įsipareigojimus, bet ir atlieka didelį auklėjamąjį darbą dirbančiojo jaunimo tarpe.

Mes, jaunimo globotojai, raginame visus kadrinius darbininkus, kolūkiečius, gamybos pirmūnus ir novatorius, inžinerijos-technikos darbuotojus, žemės ūkio specialistus, tarnautojus aktyviai įsijungti į darbą, auklėjant jaunąją darbininkų klasę ir kolūkinės valstietijos pamainą su šūkiu: „Kiekvienam jaunam darbininkui, kolūkiečiui — prityrusį globotoją!“

Globotojai turti ir ateityje diegti jaunimui komunistinę pažiūrą į darbą ir socialisti-

nę nuosavybę, sklepyti žinių troškimą, kantriai padėti jiems įsisavinti specialybę, profesinius įgūdžius, pažangią patirtį, rūpintis, kad jaunimui būtų sudarytos tinkamos darbo sąlygos, teikti jiems praktinę pagalbą, ruošiant ir vykdančiais individualius socialistinius įsipareigojimus, tęsiant vyresniosios kartos kovines ir darbo tradicijas, ugdati aukštąsias moralines savybes, meilę pasirinktai profesijai.

Jaunimo šefavimas ir atsakomybė už jo paruošimą aktyviai darbinei ir visuomenei veiklai, įgalinančiai kuo sėkmingiau įgyvendinti TSKP XXV suvažiavimo iškelto uždavinį, tegul tampa kiekvieno jaunimo globotojo kilnios pareigos ir garbės reikalu.

(Kreipimasis priimtas Anykščių rajono jaunimo globotojų sąskrydyje š. m. gegužės 27 d.)

Rajono LD tarybos deputatų žinial

Anykščių rajono LDT vykdomasis komitetas praneša, kad šių metų gegužės 30 d. 11 val. Lietuvos Kompartijos Anykščių rajono komiteto salėje įvyks rajono Tarybos penkioliktojo šaukimo antroji sesija.

Sesijai bus pateiktas svarstyti klausimas „Dėl gyvulininkystės produktų gamybos intensyvinimo rajone“. Pranešėjas — rajono LDT vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas, Žemės ūkio valdybos viršininkas A. Dačiulis.

Šeštadienį
dainų šventė

„K. d.“ inf.

Principālgai ir reikšmīgs partijas komitejas įvertinimas komunistų nusizengimus partijai ir darbo drausmei, skėnėta didelį reikšmą partijai už reikalingą padėti ga-

LKP rajono komiteto biuras įpareigojo Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūklo partinį komitetą ateityje gerinti vadovavimo cechinėms partinėms organizacijoms ir partorgams stiliumi ir metodus, didinti šių cechinių organizacijų sekretorių atsakomybę už partinio-organizacinio ir ideologinio darbo gerinimą, sistemingai išsklausyti jų ataskaitas partinio komiteto posėdžuose ir partiniuose susirinkimuose. Ruošiantis cechinių partinių organizacijų susirinkimams, tikslinę į klausimų šiems susirinkimams

„K. d.“ inf.

NUOTRAUKOJE: *dailės dirbtuvių viršininkė Irena Kuprevičienė (sėdi) ir dailininkė Marija Sodeikaitė aptaria naujų audinių projektus.*

A. Dilio nuotr. (ELTA)

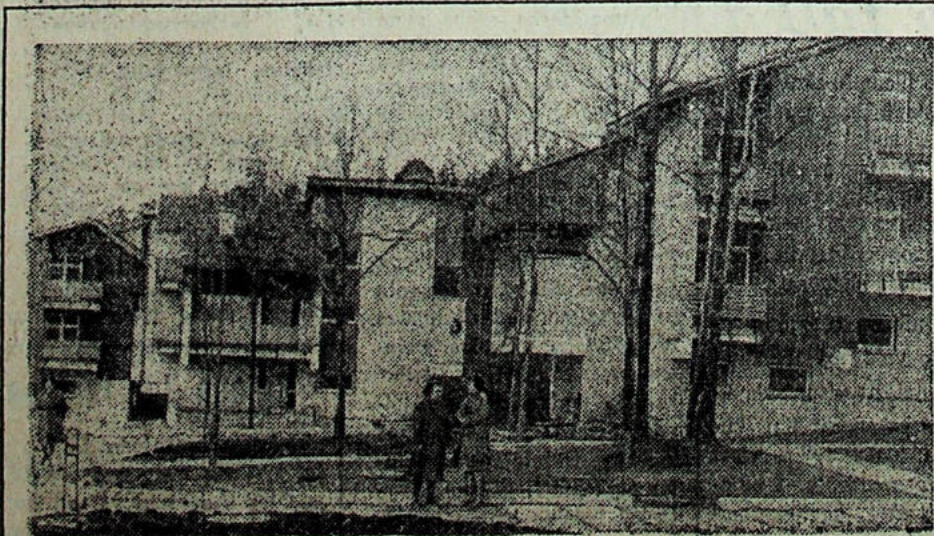
*DARBO IR MOKSLO
PIRMŪNU ŠVENTĒ*

Pranešējas — susīvienījimo direktorius J. Makštelē paņēmo, kad lokia šventē kasmet renglama ir ji tapo tradicine, o toks tēvų ir vaikų susitikimas abipusiai naudingas, ypač moksleiviams, kurie arčiau susipažįsta su savo tėvų darbu, jų darbo vertinimu, kolektyvo tradicijomis.

Apie vargingą savo vaikystę, šventės metu, mintimis dalinosi jau pensininkė, susivienijimo kolektyvo darbu veterane Ana Kašalia-nova. Anai kadaisė vos dvi žiemos teko lankyti mokyklą, o visa vaikystė ir jaunystė prabėgo dirbant pas buo-žes. Dabar ji patenkinta darbu, duktė baigė aukštąjį

Pedagogų vardu apie mokyklų sprendžiamas problemas, ruošiant jaunąją kartą darbui ir gyvenimui, papasakojo Anykščių II-sios vidurinės mokyklos direktorė J. Budavičienė, J. Bilūno vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja O. Skarlienė.

R. Milaševičius

Vilniuje, netoli Neris, pastatyta nauja bazė turistams. Čia yra jaukūs kotedžai, valgykla, sporto ir automašinų stovėjimo aikštelės, pastatas administracijai. Vieną metų bazėje gyvens du šimtai turistų.

NUOTRAUKOJE: nauja bazė turistams.

A. Palione nutr. (ELTA)

Pabudino žemę pavasaris. Gražiausiais raštais išdabino kiekvieną kampelį. Paukščių smulkiai ir fleitos, spalvų margumas susiliejė į vieną darnią visumą. Personalinis pensininkas Antanas Dailidė dažnai sulėtina žingsnį, besigrožėdamas tokiu spalvingu Sventosios pakrante ar nauju statiniu Anykščių mieste, taip gražiai ir didingai šviečiančiu ryškiaspalvės žalumos fone. Šis pavasaris — Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 40-mečio jubilėjaus pavasaris. Gamtos atgimimas ne tik papuošė žemę. Komunistas nuo 1940-ųjų metų, aktyvus kovotojas už Tarybų valdžią jaučia, kad savotiško optimizmo, noro džiaugtis, žavėtis įprastais kasdieniškais dalykais kibirkštį bundanti gamta įskėlė ir jo, daug sunkumų pergyvenusio širdyje. Antanas Dailidė šiuo metu dirba rajono centriniame bibliotekoje darbininku. Skaičiuojantis aštuntos dešimties metus, mūsųose sužeistas, Antanas Dailidė kiekvieną kartą įeidamas į biblioteką pajunta didžiulį džiaugsmo šviesulį sieloje. Šitiek knygų ir nevaržomai gali skaityti kiekvienas žmogus. Ogi jam, kumečio vaikui, nenusisypsojo laimė pasidėti mokykloje. Savarankiškai išmoko rašto. Štai, mato pirmasis pro du-

ris žengia švieslaupiais berniukas. Šitokio amžiaus jis jau pusbernio duoną valgė. Linko jauni pečiai nuo sunkių darbų, bet kam tu pasiguosi, kas tave atjaus, kas tavęs pagailės. Gal tik motina uždės ant galvos savo suskirdusią ranką ir stengsis nuraminti. „Reikia, vaikel, ką valgysime“. Nežinia, ar tai bus jos pasakyti žodžiai, ar tai tik išduos jos liūdnas žvilgsnis.

neturėjo. Kodėl vieni skendi turtuose, lėbuoja ir naudojasi visokiais malonumais, o kiti net sočiai pavalgę neturi, nors nuo ankščiau ryto iki vakaro triūsia neatiliedami nugaros? Tokios mintys jau buvo jauno vaiko galvoje, aplink klestinčią neteisę degino širdį. Tik tokiais pergyvenimais ne su kiekvienu pasidalinsi, pasvarstysi, reikėjo bendraminčių.

Vaišvilikių kaimo žemdirbio Antano Baniūno, su kuriuo abu rišo glaudūs skurdžios vaikystės prisiminimai, gavo pasiskaityti komunistinių laikraščių. Iš jų sužinojo apie gyvenimą Rusijoje, kaip žmonės išsikovojo lygiatęsiškumą, kuria gyvenimą be išnaudotojų. Antanas Baniūnas buvo ir mokslo kiek ragavęs, be to, gyvenęs Amerikoje, todėl daugiau matęs, daugiau apsišvietęs. Jis net

Alfonso Palubinską iš Vaišvilikių kaimo Antanas prikalbino užsukti pas Baniūną, pasiklausti žinių iš Maskvos, pasiskaityti laikraščių, drauge pasvajoti apie gražesnę gyvenimą. Ne vienam vakarui vyrai susibūrė. Kadangi jie taip pat troško teisybės, vis dažniau jie pradėjo čia rinktis. Vakaraus j Baniūno trobą atkeliavę ir Kostas Senavičius, Antano Baniūno brolis S'asys. Užsidangstydamas vyrai laugus, kad smalsi akis nepastebėtų, pasidėdavo kortų kaladę, kad užklydęs nelauktas svečias nesuprastų jų susibūrimo priežasties.

Vaišvilikičiai aktyvistai palaikė ryšius su Anykščių parajonio komiteto atstovais. C. Jofaitė, Bergmanas, Paraisčių Vildžiūnai, Jurginis iš Vikonių atveždavo laikraščių, proklamacijų, rinkdavo pinigų šelpti politiniams kaliniams.

Vaišvilikiuose apgobtas miško dunkso Jiečkalnio kalnelis. Prisiminimų gijos dažnai Antaną Dailidę nukelia į tas vasaras, kai vaišvilikičiai aktyvistai, dalyvaujant ir Anykščių parajonio komiteto atstovams, rengė ant jo susirinkimus. Jis buvo patikimiausia vieta gamtoje. Nuo aukštakiai iškilusios jo viršūnės puikiai galėjai stebėti, ar nesiartina kokia nors nepageidautina asmenybė. Komunistų partijos atsisaukimų platinimas žmonių su-

sibūrimo vietoje — ne mažiau rizikingas uždavinys buvo ir šiuo metu jau šioji tokia patirtį turinčiam Antanui Dailidė.

Naujo, tik pogrindyje bundančio gyvenimo aršiausiais priešininkams jos kėlė didžiausią įtūžį. O atsisaukimai, jų pykčiai, vis dažniau pasirodydavo. Tai ant pieno surinkimo punkto sienų Kleuvkoje, Pavajuose, Nagurkiškuose, pakelėse, net ir ant buržuazinių pakalikų durų.

Rizikos ir pavojų buvo sklidina kiekviena Antano ir kitų jo kovos draugų diena, naktis, kiekvienas žingsnis. Ypač budriam ir atsargiam reikėjo būti, kai gaudavo užduotį iškelti raudonąją vėliavą.

Ant Storių kaimelio stovėjo aukštas apie 60—70 metrų bokštas, liaudiškai vadinamas „majoku“. Jame dažniausiai Spazio ir Gegužės pirmosios švenčių rytinėmis žmonės išvydavo raudoną vėliavą. Kas tai padarė — policijai nė karto neteko susekti. Iš anksto numatę įmanomus pavojus, budriai ejo sargybą bendraminčiai, mikliai mokėjo įkopti bokštą draugas, kuriam buvo pavesta vėliavą pritvirtinti bokšto viršūnėje. Ne kartą į pačią viršūnę kopė ir Antanas.

Bus daugiau

Prasmingas kelias

R. BRAŽENIENĖ

Kitų šešių brolių ir seserų taip pat tokia dalia, toks pat likimas, kaip ir Antano — nuo septynerių metų piemens, vėliau pusbernio, bernio. O ar galėjo būti kitaip, jei tėvai buvo Kurkliai III dvaro kumečiai ir už duonos kąsnį palys krovė ponui Mackevičiui turtus. Nors daug dešimtmečių praėjo nuo tų laikų, kai jis su botažu varinėjo Maigių kaime ūkininko bandą, bernavo Valveriškiuose pas Balčiūną ar liejo prakaitą Zemaitijos ir Latvijos turtuolių ūkiuose, bet niekas neužsimiršo. Patirtų skriaudų, neteisybės, kaip ir didelio džiaugsmo, iš atminties išbraukti negali. Prisiminimai vėl ir vėl į tuos sunkius laikus grąžina... Į Zemaitiją ir Latviją Antanas traukė darbo ieškoti ne todėl, kad čia jo nebuvo. Ten truputį brangiau mokėjo. O be turto tai daug reikšė. Vėliau jau ir statybininko amato vaikiną pamoko. Daug trobesių svetimams surentė, o nuosavo kampo nei jis, nei tėvai vis

1926 metais, tarnaudamas buržuazinėje armijoje Panevėžyje iš eilinių pažangios minties kareivių Maiecko, Maloniaus išgirdo garsiai reikiamas panašias į Antano mintis. Jos dar giliau privertė Antaną susimąstyti. Pradžioje jie lyg ir bijojo pasitikėti Antanu. Išbandymui įteikė pluoštą proklamacijų išplatinti. Reikėjo jas, pasleptas šiukšlių dėžėje, naktį išimti ir išbarstyti kareivinių kieme. Visą naktį nemigo jaunas kareivis. Kėlėsi, kaustomas baimės minčių kavo koridoriuje ir vėl gulė. Pagaliau — įsidrąsino.

Sujudo, sukruto ryte karininkėliai.

— Tai komunistų darbas, — šūkaliojo jie, tačiau nesigaudė, ar kareiviai jas pažėrė, ar iš už tvoros kas įmetė.

Grįžęs iš kariuomenės Antanas jau tvirtai nusprendė, kad jo, kumečio vaiko, kelias su tais, kurie laisvę, lygybę lyg derlingą grūdą stengiasi pasėti kitų žmonių, tokių pat vargšų širdyse. Iš

su ausinėmis radijo aparatėly buvo susimontavęs. Su didžiausiu susidomėjimu Antanas Dailidė klausė žinių iš Rusijos, kurios darbininkų ir valstiečių kova buvo jų kelrodžiui, naujienų iš viso pasaulio, ir diena iš dienos jautė augantį ryžtą kuo daugiau savo veikla prisidėti, kad pažangios minties daigai greičiau brestų, plačiau pasklistų ir jo gimtinėje, kuo daugiau žmonių užsidegtų svajonėm ir konkrečiais siekiaims naujo, laisvo, be pavergėjų, be kito žmogaus pažeminimo gyvenimo. Patikimus, gerai pažįstamus valstiečius Stasį Baliuką iš Karoliniškių kaimo, Petrą Katiną iš Nagurkiškių ar

Mažieji žmogaus talkininkai

Vilnius, Fermentų gatvė. Čia, naujajame miesto pramoniniame rajone, maždaug prieš dešimtį metų stėjo rikiuotė Fermentinių preparatų gamykla, davusi pradžią naujai Tarybų Lietuvos pramonės šakai — mikrobiologijai.

Daugelį gamyklos įrengimų pagamino ir sumontavo prancūzų firma „Nordon“. Neseniai jos specialistai vėl lankėsi Vilniuje. Už puikų technikos eksploatavimą firmos prezidentas atsiuntė įmonės vadovams padėką. Vilniečiai kasmet išleidžia pusantro karto daugiau produkcijos, negu numatė prancūzų projektuotojai.

„Milžiniški, sidabru tviskantys rezervuarai, įmantariausių vamzdžių vamzdžių pynės. Vaikščioji po didžiulės įmonės cechus ir stebiesi — čia taip švaru ir tylu, tarsi būtum patekę į mokslinę laboratoriją.

— Ten, kur auginami mikrokroorganizmai — fermentinių preparatų žaliava, reikalingos ypatingos sąlygos. — sako gamyklos vyriausiasis inžinierius Ignas Kiudulas. Jis rodo ant stiklo lentynėlių išdėliotus fermentinių

MOKSLAS IR GAMYBA

preparatų pavyzdžius. Paprasti, pilkšvi, rusvi milteliai, bet juose slypi didelė jėga. Štai preparatas amilozubtilinas. Pridėjus jo į kombinuotuosius pašarus, galima padidinti paršelių ar veršelių priesvorius net 10—15 procentų. Ekonomistai apskaičiavo: vienas kilogramas tokio preparato — tai papildomai 21 kg jautienos arba 8 kg kiaulienos. Kitas

preparatas — protosubtilinas labiausiai tinka žuvininkystės ūkiams: kiekvienas jo kilogramas papildomai duoda trečdali centnerio žuvies. Neapsieiname be fermentų ir duoną kepant, ir sūrus slegiant, ir alų su gardžia putele verdant. Mažieji žmogaus talkininkai ne tik paspartina darbą, bet ir pagerina maisto produktų skonį, aromatą.

Daugelio „profesijų“ vilniečiai specialistai išmokė stebuklinguosius miltelius. Gamykloje mums parodė iš pirmo žvilgsnio visiškai nesisiskiriantis odos atraižas. Tik pačiuopinėje įstiklinome, kad viena kieta, suragėjusi, o kita elastinga, minkšta. Pasirodo, pastaroji apdorota vilniečių nagamintais fermentais. Gero žodžio jie susilaukė ir iš linų pramonės specialistų: nedidelės fermentų dozės sutrumpino technologinius procesus, pagerino pluošto kokybę. Didelės perspektyvas įmonės produkcija žada tekstilės, buitinei chemijai.

Šalia gamyklos neseniai įsteigtas stambus mokslo centras — Taikomosios enzimologijos mokslinio tyrimo institutas. Čia kuriami dar efektyvesni fermentai. Kai kurie iš jų bus naudojami moksliniams tyrimams, genu inžinerijai.

Viena pirmųjų naujovių — kompleksas fermentų, kurie saugodami pašarinių miltelių ląstelių steneles. Tokias mieles geriau suvirškina gyvuliai. O konditeriams jos padės iškepti kepinus, kurie nepasens išties mėnesius.

Naujoji įmonė atsiėjo gana brangiai, bet ji jau atsinirko kelis kartus. Dabar kasmetinė įmonės produkcija sutaupo respublikai po keljoliaka milijonų rublių.

R. Česna
(ELTA)

KOLEKTYVINIS DARBAS

3 psl. 1980. V. 20

Ažuolai prašo pagalbos

Anykščių sodininkystės tarybiname ūkyje yra Pagirių kaimas. Salia jo, prie fermų, išsidriekė plačios kultūrinės ganyklos. Jos čia atsirado, iškirtus drėgno miško masyvą, iškasus melioracijos griovius. Miško neliko. Tačiau azuolai liko. Mūsų protėviai galiūnų azuolą suprato kaip jėgos, galybės įsikūnijimą, laikė jį šventu medžiu. Didelė pagarba šiam medžiui išliko iki mūsų dienų. Įsisavinant naujas žemes, nukeliant vienkiemius ir net tiesiant šiuolaikines autostradas, azuolai yra neliečiami. Ažuolo šakos, kaip stiprybės, ilgaamžiškumo simbolis puošia Tarybų Lietuvos valstybinį herbą.

Todėl sunku matyti azuo-

lus, pasmerktus lėtai mirčiai. Minėtose kultūrinėse ganyklose yra daugiau kaip 60 pavienių azuolų, keletas liepų. Nė vienas medis neapsaugotas nuo ganyklose besiganančių galvijų. Karštomis vasaros dienomis ieškodami pavėsio jie būriuojasi aplink šiuos medžius, nutrypia jų šaknis, nubrūžina žievę. Ažuolai džiūsta. Šitai jie neilgai žaliuos.

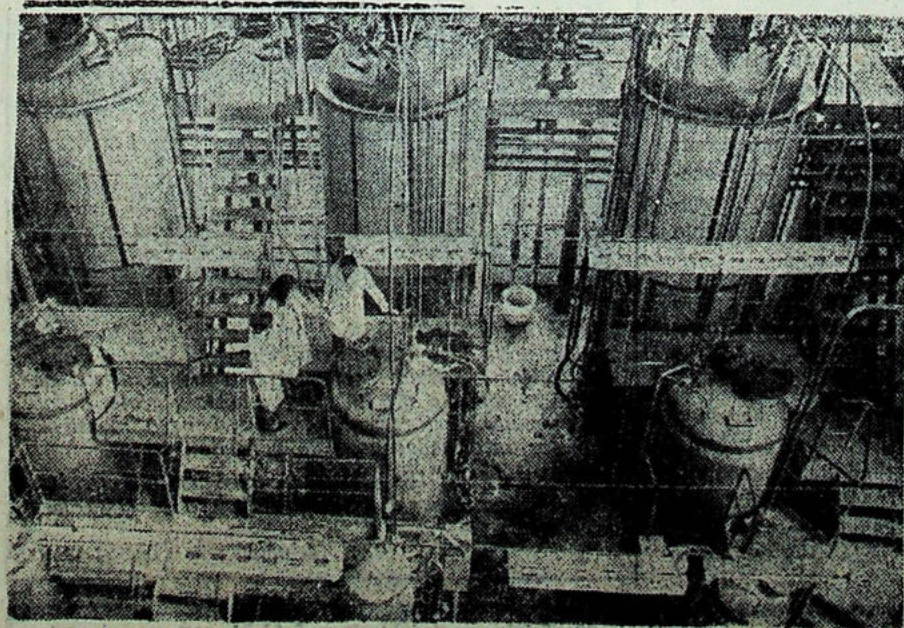
Neaptvertos ir mažytės laukų giraitės. Vien per 1979 m. vasarą jos taip galvijų ištryptos, kad gali išdžiūti jau šįmet. Ir pavieniai azuolai, ir laukų giraitės yra reikalingi kultūriniam krašto vaizdžiui, tai — būtini elementai gamtoje. Čia perl mažieji apuokai ir pelėsaka-

liai. O juk tai sparčiai nykstantieji sparnuočiai. 1978 m. šioje vietoje perėjo jų dvi poros — rečiausias atvejis Lietuvoje.

Būtina azuolus ir laukų giraites skubiai aptverti viela, nes galvijų ganiava jau prasidėjo.

Neaptverti azuolai kultūrinės ganyklose ir „Svyturio“ kolūkyje.

B. Šablevičius

Daugelyje liaudies ūkio šakų plačiai taikoma Vilniaus bandomosios pramonės fermentinių preparatų gamyklos produkcija. Fermentai supaprastina alaus gamybos technologiją, pagerina duonos gaminių kokybę. Jie reikalingi, apdorojant odas, tekstilės pramonėje. Specialūs preparatai padidina kombinuotųjų pašarų maistingumą. Įmonės kolektyvas viršija gamybos užduotis, yra numatęs beveik pusantro mėnesio ankščiau įvykdyti penkmečio produkcijos gamybos ir realizavimo planą. Liaudies ūkis gaus papildomai fermentų už 1 milijoną 350 tūkstančių rublių.

M. Baranauko nuotr. (ELTA)

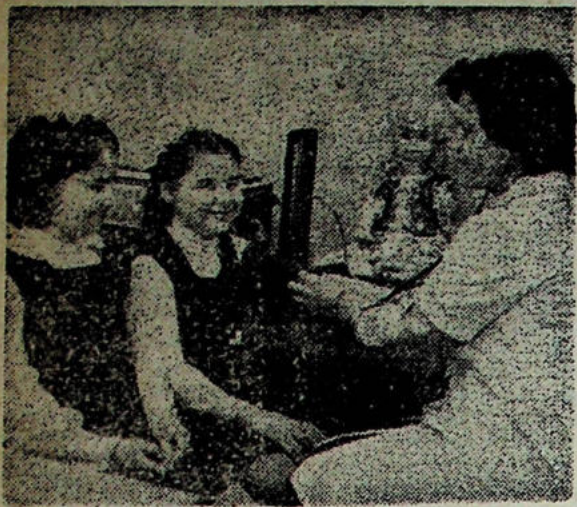
KELIAI, MASINOS, ŽMONĖS

Rungtyniaus dviratininkai

LTSR „Nemuno“ draugija organizuoja VJS mokyklų dviratininkų pirmenybes. Pirmenybės vyks keliuose Anykščiai — Svėdasai ir Svėdasai — Kupiškis gegužės mėn. 30, 31 ir birželio mėn. 1 dienomis. Varžybų metu mechaninių transporto priemonių vairuotojai, pamatę atvažiuojančią dviratininkų koloną, turi pasitraukti į kelkraštį, sustoti ir praleisti rungtyniaujančius dviratininkus. Okių vadovai turi pasirūpinti, kad tomis dienomis minėtose keliuose nevažinė-

tų traktoriai ir ypač arkliai vežimai, nes arkliai baidosi būriais važiuojančių dviratininkų. Kaip tik dėl to praėjusiais metais dviratininkų varžybų metu įvyko net penkios eismo nelaimės, dviratininkai atsitraukė į užtvėrusius kelių vežimus. Visais atvejais kaltininkais buvo arklinių vežimų važnyčiotojai. Siemet to neturi būti. Reikia užtikrinti, kad varžybų dalyviams nesukeltų pavojaus traktoriai ir arkliai vežimai.

P. Šaltis

Mūsų respublikoje kasmet gimsta apie 500 dvynių. Kaip jie auga, kokiomis ligomis — vienodomis ar skirtingomis — sergo? Atsakymai į šiuos klausimus padės medicams atskleisti susirgimų paveldimumo paslaptis, jų atsiradimo priežastis.

Lietuvoje pradėta tirti dvynukus su reumatiniais susirgimais. Šiuos genetinius tyrimus pagal tarptautinę programą vykdė Eksperimentinės ir klininės medicinos mokslinio tyrimo instituto bei Vilniaus respublikinės „Raudonojo kružiaus“ ligoninės specialistai.

NUOTRAUKE: instituto vyresnioji mokslinė bendradarbė G. Zukienė stebi dvynukus Iriną ir Kristiną Jančevskas.

A. Sabaliausko nuotr. (ELTA)

SPORTAS

Prieš tris metus respublikos miestuose ir rajonuose buvo pradėtas naujas sporto renginys, sveikatos ir sporto olimpiada devizu „Nuo gintarinės Baltijos iki olimpinės Maskvos“. Šis renginys susilaukė didelio populiarumo. Teigiamai buvo įvertintas sveikatos ir sporto olimpiados renginių organizavimas mūsų rajone Lietuvos Respublikinėje profesinių sąjungų Taryboje.

Anykščių Tarpkolūkinės statybos organizacijos inžinierė S. Bulotaitė, vyno gamybos susivienijimo „Anykščių vynas“ mechanikas B. Bakula, debeikiečiai A. Sniras, A. Gražys, J. Ribauba iš „Nevežlo“ kolūko, Jono Biliūno vidurinės mokyklos moksleiviai ir daugelis kitų 1200 km atstumą nuo gintarinės

Finišavo sveikatos olimpiada

Baltijos iki olimpinės Maskvos yra įveiktas po 3—4 kartus. Šiais metais sveikatos olimpiada baigia savo kelią. Atėjo laikas išeiti į paskutinę finišo tiesiąją kontroliniams finaliniams sveikatingumo renginiams.

Gegužės 17-ąją Dainuvos slėnyje gausiai rinkosi anykštiečiai į sveikatingumo dieną. Varžybos prasidėjo masinėmis eitynėmis. Grojant dūdų orkestrui, olimpiečiai padėjo vainikus karių kapinėse ir žygiavo iki kontrolinių varžybų vietos. Visus šventės dalyvius pasveikino sveikatos ir sporto olimpiados organizacinio komiteto pirmininko pavaduotojas, L.L.KJS Anykščių rajono komiteto sekretorius K. Morkvėnas.

Varžybas pradėjo 500 m bėgimu mergaitės — jaunutės. Nugalėtoja šioje rungtyje tapo Troškūnų vilur-

nės mokyklos moksleivė L. Budrevičiūtė, prabėgusi distanciją per 1 min. 29 sek. Šio amžiaus berniukų grupėje dvigubai ilgesniame nuotolyje nugalėjo taip pat šios mokyklos moksleivis G. Kukulius, įveikęs atstumą per 2 min. 47 sek. Vyresnio amžiaus merginos bėgo 1000 m. Nugalėtoja tapo Jono Biliūno vidurinės mokyklos dešimtokė J. Tuskenytė (3 min. 02 sek.). Vaikiniai rungtyniavo 2000 m. distancijoje. Pirmauoju finišavo Viešintų vidurinės mokyklos moksleivis K. Savičius (5 min. 22 sek.).

1000 m. distanciją moterims greičiausiai įveikė vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynas“ atstovė B. Buivydienė, nubėgusi per 3 min. 40 sek. Paskutinėje sveikatingumo olimpiados rungtyje 2000 m. distancijoje rungtyniavo vyrai. Nugalėjo debeikietis A.

Gražys, įveikęs distanciją per 5 min. 54 sek. Visi varžybų nugalėtojai ir prizininkai buvo apdovanoti atitinkamų laipsnių atminimo medaliais ir diplomais. Apdovanojimus nugalėtojams įteikė TSRS tarptautinės klasės sporto meistras V. Ivankinas, Respublikinio kūno kultūros ir sporto komiteto vyriausias treneris, TSRS sporto meistras G. Vileita, rajono sveikatos ir sporto olimpiados organizacinio komiteto nariai.

Sveikatos olimpiada finišavo, bet mūsų rajono fizikultūrininkų dar laukia finalinės vasaros spartakiados varžybos. Birželio 1 d. Jono Biliūno vidurinės mokyklos stadione varžysis geriausi dvipūdės giros kilnotojai, lengvaatlečiai ir virvės traukėjai iš jmonių, įstaigų, kolūkių ir tarybinių ūkių.

J. Pajaujis

UŽSIENYJE

● Zimbabvės vyriausybė pradėjo nedirbamos ir nenaudojamos žemės apskaitą ir rekviziciją, kad būtų galima ją paskirstyti buvusiams pabėgėliams ir perkeltiems asmenims. Kaip pareiškė žemių, žmonių apgyvendinimo ir kaimo rajonų vystymo ministras S. Sekermajis, valstybė suteiks naujakuriams pagalbą sekla, insekticidais, pinigais namams pasistatyti.

● Didelė grupė žmonių baigė Kampučijos Liaudies Respublikos žemės ūkio ministerijos kursus. Jie padės valstiečiams įvaldyti naują techniką, kurią Kampučija gauna iš socialistinių šalių, išmoksi tobulėsi žemdirbių metodus.

● Kas ketvirtas JAV tekstilės pramonės darbininkas serga sunkiomis profesinėmis ligomis. Tai pranešė Federalinė darbo apsaugos gamyboje valdžia. Šių ligų, dėl kurių žmonės paprastai tampa invalidais ir miršta, pagrindinė priežastis yra ta, kad tekstilės magnatai grubiai pažeidinėja darbo apsaugos normas.

● Pergalę įskovojo daugiau kaip 220 tūkstančių Italijos geležinkelininkų. Po kelių mėnesių trukusios atkaklios kovos jie privertė vyriausybę pasirašyti naują kolektyvinę darbo sutartį, kurioje numatoma padidinti darbo užmokestį, pagerinti darbo sąlygas, taip pat įgyvendinti seniai pribrėžusią Italijos valstybinių geležinkelių reformą.

● Apie 800 tūkstančių Ispanijos vaikų ir merginų neturi darbo. Tai pažymima

pranešime apie Ispanijos jaunimo padėtį, kurį nusiuntė darbo ministrui demokratiniams profsąjungų susivienijimams.

● Maždaug 80 procentų Indonezijos gyventojų skursta. Tokią išvadą padarė vienas parlamento pramonės ir energetikos komisijos vadovų M. S. Basris, kuris keletą po kelių kuriojos šalies rajonų.

● Turkijos užsienio reikalų ministras H. Erkmenas, pranešė laikraščiai „Deilinius“, pareiškė Briuselyje, kad Turkija nedalyvaus ekonominiame embargo prieš Iraną.

● JAV senatas balsavo už tai, kad 2,4 milijardo dolerių būtų sumažintos lėšos švietimo ir socialinio aprūpinimo programoms, už tai, kad nebūtų įgyvendinama papildomų darbo vietų sudarymo programa. Finansinės pagalbos gyventojams programa sumažinta 1,8 milijardo dolerių, o maisto produktų teikimo neturtingiausiems JAV piliečiams programa — 1,4 milijardo dolerių.

● Brazilijos vyriausybė atsisakė leisti atvykti į šalį buvusiam Nikaragvos diktatoriui Somosai, kuris pastaruoju metu rado prieglobstį Paragvajuje. Apie tai praneša laikraštis „Globo“, remdamasis Brazilijos užsienio reikalų ministerija.

● Pastarąjį mėnesį pragyvenimas Izraelyje pabrangėjo 10,2 procento, sakoma Izraelio radijo pranešime. Jame pabrėžiama, kad nuo 50 iki 100 procentų pabrangę pagrindiniai maisto produktai, padidėjo būtiniausių prekių kainos.

(TASS-ELTA)

Saugokime miškus nuo gaisrų

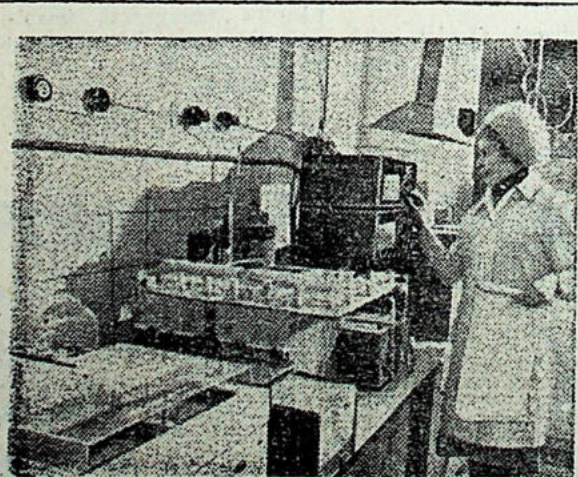
Daugėja lankytojų miškuose, paupėse, prie ežerų. O tuo pačiu didėja grėsmė, kad gali kilti miško gaisrai. Pasidairykime po miškus. Automatinės stovės ne poilsio aikštelėse, bet kur kas sumano pasistatyti. Saugodami automatinės nuo saulės spindulių, jų šeiminkai slėngiasi jas pastatyti pavėsyje. Užvis pavojingiausia, kai paliekami rusenai laukai. Kam teko matyti miško gaisrą ir jo pasekmes, tam šis kraupus vaizdas įsimins visam gyvenimui. Jau nekalbant apie suniokotą gamtovaizdį, žuvusius žvėrelius ir paukščius, nes ugnis sunaikina viską, kas gyva. Jeigu užsukime į gaisravietę ir po penkių ar net po dešimties metų, ten matysime niūrią vaizdą, nes gamta ir per tiek laiko dar neužgydo gaisro padarytos žalos.

Todėl norėtumėte priminti miškų lankytojams priešgaisrines taisykles. Automatinės stovės stovėjimui skirtose vietose, nepalikime rusenų laužų, nešiukslinkime.

Kai pavaikštai Viešintų apylinkės miškeliu, Viešintų ežero pakrantėmis, Sventosios krantais, ranti šiukslių krūvelės. Norėtumėte ten pabuvojusį ir palikusių šiukslių paklausti, ar jis su savo draugais ateis į šią vietą praleisti poilsio dienos, pasigėrėti gamta? Jis ieškos naujos vietos be šiukslių, be sudaužytų butelių, tuščių konservų dėžučių.

Norėtumėte priminti, kad miško šiukslininkas yra laikomas ir nusizengimu priešgaisrinėms taisyklėms. Už šį nusizengimą baudžiama.

V. Kavollūnas
„Gimtosios žemės“ kolūkio inžinierius miškininkas

BALTARUŠIOS TSR. Mogiliovo žemės ūkio chemizacijos stotis lapo rimtu žemdirbių pagalbininku išauginant gausius derlius. Jos kolaktyvas ištyrė dirvos pavirzdžius maždaug 300 tūkstančių hektarų plote, sudarė agrochemines kortogramas. Žemdirbiai gavo moksliška: pagrįstas rekomendacijas, kaip panaudoti trąšas.

NUOTRAUKE: stoties techninė-analitinė G. Jelenova automatiškai pagalba nustato fosforo ir kalio kiekį dirvoje.

N. Zeludovičiaus (TASS) nuotr.

Pokalbis apie aplinkos grožį

„Lenino keliu“ kolūkio moterų taryba suorganizavo susitikimą su Lietuvos sodininkų draugijos Anykščių rajono skyriaus aktyvistais, žinomais gėlininkais mėgėjais Jonu Juodeliu ir Albinu Cerniausku. Svečiai Vaikūnų kultūros namuose susirinkusiems žemdirbiams, moterų aktyvistams papasakojo apie rajono gėlininkų veiklą, jų organizuojamas išvykas po gražiausias respublikos sodybas, pademonstravo spalvotas skaidres, kur užfiksuota pavyzdgingiausiai tvarkomos anykščių bei kitų mūsų respublikos rajonų gyventojų sodybos, gėlynai, žaliųjų vejų. Leniniečiai susidomėjo išsklaidę patarimų, kaip geriau, gražiau tvarkyti individualių namų aplinką, kaip įrengti gėlynus, žaliasias vejas, kaip auginti, prižiūrėti vienus ar kitus želdinius.

A. Balnūs

Redaktorius ST. VINCIUNAS

FILIMONEI
ZLATKIENEI

Tegu nuosirdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui. Autokelių valdybos administracija ir profsąjunginė organizacija

NIJOLEI
JUKNEVICIENEI

Tegu nuosirdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, netekus brangaus žmogaus — tėvelio. Rudokai, Zvirbliai, Granickai, Neniškiai, Regalai, Binkiai, Gražytė

Anykščių rajoninio gamybinio susivienijimo valdytojo pavaduotojai GRIGORIUI MEGKOVUI

Liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei, nuosirdžiai užuojautą reiškia Remonto dirbtuvių darbuotojų kolektyvas

ANATOLIUI
MEGKOVUI

Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei, nuosirdžiai užuojautą reiškia

Vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynas“ administracija, pirminė partinė ir profsąjunginė organizacijos

GRIGORIUI
MEGKOVUI

Netekus brangiausio žmogaus — mamytės, reiškiamo nuosirdžiai užuojautą. Skiemonių būrelis medžiotojai

VALENTUI
LITVINAVICIUI

Tegu nuosirdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei. Anykščių SMK Kvarco cecho darbuotojai

Mirus ANASTAZIJAI LITVINAVICIENEI, gilaus liūdesio valandą reiškiamo nuosirdžiai užuojautą velionės šeimai ir artimiesiems. Vilimai, Bartusevičiai, Saucūnai, Alesionkos, Kvickiai, Katina

Nuosirdžiai užjaučiame GRIGORIUI MEGKOVUI, rajoninio gamybinio susivienijimo valdytojo pavaduotoją, motinai mirus. Anykščių rajoninio gamybinio susivienijimo KMK administracija

MARYTEI ir POVILUI URBONAVICIAMS

Gilaus liūdesio valandą, mirus brangiam sušėliui ARTURUI, nuosirdžiai užuojautą reiškia Aknystos psichoneurologinio internato darbuotojai

Rinko Panevėžio spaustuva: Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuva, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262.

Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusė „Pravdos“ formalo. Tir. 11.186 Užsak. Nr. 737